

Temat lekcji: Okrągły Stół i jego skutki

Zawiera pracę domową.

Podręcznik strony: 371-373

Proszę wpisać do zeszytu poniższe punkty:

1. Rozmowy Okrągłego Stołu
2. Postanowienia Okrągłego Stołu
 - a. przywrócenie urzędu prezydenta
 - b. przywrócenie Senatowi
 - c. legalizacja Solidarności
 - d. powstanie „Gazety Wyborczej”
 - e. ustalenie terminu wyborów parlamentarnych
 - częściowo wolnych do Sejmu (walka toczyła się o 35% mandatów)
 - całkowicie wolnych do Senatu
3. „Wasz prezydent, nasz premier”.

Proszę zapoznać się z treścią podręcznika.

W uzupełnieniu podręcznika:

Bezpośredni udział w rozmowach Okrągłego Stołu brało 57 osób, jednak zaangażowanych w nie było kilkaset (udzielających się w pracach przygotowawczych i grupach roboczych). Wśród uczestników warto wymienić: Władysława Findeisena, Aleksandra Gieysztorę, Czesława Kiszczaka, Lecha Wałęsę, Alfreda Miodowicza, Jerzego Turowicza, Mikołaja Kozakiewicza, Józefa Ślisza i Jana Janowskiego.

Rozmowy odbywały się w trzech zespołach:

- gospodarki i polityki społecznej,
- pluralizmu związkowego
- reform politycznych.

Obrady prowadzone były w kilku miejscach, a ich rozpoczęcie i zakończenie odbyło się w siedzibie Urzędu Rady Ministrów PRL w Pałacu Namiestnikowskim (obecnie Pałac Prezydencki) w Warszawie.

Okrągły stół jako mebel składa się z 14 segmentów, każdy segment to płyta stolarska pokryta okleiną dębową. Ze względu na tempo produkcji blat od spodu nie został polakierowany.

Zamówienie na stół złożono 3 października 1988 roku w Zakładach Wytwórczych Mebli Artystycznych w Henrykowie. Przy produkcji mebla pracowało ok. 15-20 osób. Zamówienie

zrealizowano w 20 dni. Mebel kosztował 3 mln 826 tys. zł, a pracownicy otrzymali premie za tempo produkcji.

Oryginalny stół znajduje się obecnie w sali na parterze lewego (północnego) skrzydła Pałacu Prezydenckiego w Warszawie. 6 lutego 2009 roku, podczas uroczystych obchodów 20-lecia obrad, stół został ponownie przeniesiony do Sali Kolumnowej. Od 2009 przy stole odbywają się lekcje historii dla uczniów warszawskich szkół. (źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Okragły_Stół_\(Polska\)#Postanowienia](https://pl.wikipedia.org/wiki/Okragły_Stół_(Polska)#Postanowienia)).

Ich efektem była zgoda na powtórny rejestrację Solidarności i wprowadzenie wolności w życiu politycznym w tym przeprowadzenie wyborów parlamentarnych. Zapowiedziano zreformowanie systemu politycznego i sądownictwa, a także ograniczenie cenzury. Zawarto też kontrakt przedwyborczy dotyczący podziału mandatów w przyszłym parlamencie (dlatego wybrany później Sejm nazywano kontraktowym). Zgodnie z umową 65% mandatów miało przypaść stronie rządzącej, a 35% opozycji. Liczba posłów w Sejmie miała wynosić 460. Wybory do Senatu składającego się ze 100 senatorów (który również pojawił się po latach) miały być w pełni wolne. 7 kwietnia Sejm uchwalił ustawę o zmianie Konstytucji PRL, w której znalazły się zapisy o wprowadzeniu Senatu oraz urzędu Prezydenta. Jego wyboru miały dokonać połączone izby Sejmu i Senatu, czyli Zgromadzenie Narodowe. Wprowadzono także nowe ordynacje wyborcze i ustalono termin wyborów na 4 i 18 czerwca.

W kwietniu 1989 roku Sąd Wojewódzki w Warszawie zarejestrował ponownie NSZZ „Solidarność” i NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych. Znowu zaczął się ukazywać „Tygodnik Solidarność”. Pojawiła się także „Gazeta Wyborcza”, kolejne opozycyjne pismo. Jego redaktorem naczelnym został Adam Michnik. W gazecie prezentowali się kandydaci Komitetu Obywatelskiego. Każdy z nich miał zdjęcie zrobione z Lechem Wałęsą.

„Tygodnik Solidarność”. Pojawiła się także „Gazeta Wyborcza”, kolejne opozycyjne pismo. Jego redaktorem naczelnym został Adam Michnik. W gazecie prezentowali się kandydaci Komitetu Obywatelskiego. Każdy z nich miał zdjęcie zrobione z Lechem Wałęsą.

Pierwszy nr „Gazety Wyborczej”

źródło: https://wyborcza.pl/duzy_kadr/5,97904,15920323.html

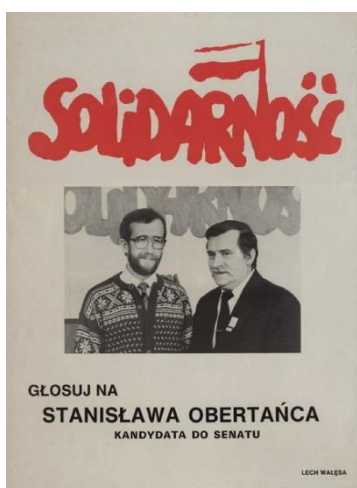
KO uzyskał też dostęp do radia i telewizji – 28 kwietnia w radiu, a 9 maja w telewizji została nadana pierwsza audycja Studia „Solidarność”. Studio wyborcze NSZZ

Solidarność. 9.05.1989 – LINK: https://www.youtube.com/watch?v=R2Te_tNHB1s

Źródło: <http://www.radio.kielce.pl/pl/post-86798>

Wybory odbyły się 4 czerwca 1989 roku. Głosowano w dwóch turach. Frekwencja była bardzo niska (I tura – 62,7%, II – 25%).

Jeden z plakatów wyborczych.

Źródło: <https://www.radiowroclaw.pl/articles/view/87440/Plakaty-wyborcze-sprzed-30-lat-pojawily-sie-na-ulicach-Legnicy-i-wywoluja-emocje>

Opozycja uzyskała 161 mandatów w Sejmie (wszystkie z 35% o które toczyła się walka) i prawie wszystkie (99 na 100) w Senacie. Dla strony rządzącej na pewno ogromną porażką był fakt, że prawie całkowicie przepadła tzw. lista krajowa (z 35 kandydatów do parlamentu dostały się tylko 2 osoby). Mandaty te zostały rozdzielone na listy okręgowe i obsadzone w II turze.

KONIECZNIE PROSZĘ TO OBEJRZEĆ: PRL 4 czerwca 1989 skończył się w Polsce komunizm. Joanna Szczepkowska – LINK: https://www.youtube.com/watch?time_continue=7&v=JkuYYu8PL_I&feature=emb_logo

Po wyborach, kiedy kształtowały się kluby poselskie, opozycyjni posłowie utworzyli Obywatelski Klub Parlamentarny, który liczył 260 osób. Jego przewodniczącym został Bronisław Geremek. 4 lipca 1989 roku odbyło się inauguracyjne posiedzenie Sejmu i Senatu. Marszałkiem nowo wybranego Sejmu został Mikołaj Kozakiewicz, a Senatowi Andrzej Stelmachowski.

Wcześniej prowadzono rozmowy na temat obsadzenia urzędu prezydenta i zasadniczo ustalono, że obejmie go Wojciech Jaruzelski. Na łamach „Gazety Wyborczej” ukazał się tekst *Wasz prezydent, nasz premier*, sugerujący, że wybór na stanowisko prezydenta gen. Jaruzelskiego powinien doprowadzić do obsadzenia urzędu premiera przez człowieka opozycji. 19 listopada 1989 roku Zgromadzenie Narodowe wybrało na prezydenta Wojciecha Jaruzelskiego (przewagą jednego głosu).

Polska ma prezydenta. Wojciech Jaruzelski obejmuje najwyższą godność – LINK:

<https://www.youtube.com/watch?v=KpE2Hf3buxg>

Całość obrad i wybór W. Jaruzelskiego na prezydenta (trwa ponad 6 godzin) polecam od 5.53.53 – LINK:

<https://www.youtube.com/watch?v=JdK15dxmQF4>

Tym samym generał Jaruzelski zrezygnował z funkcji I sekretarza KC PZPR. Misję tworzenia rządu prezydent powierzył gen. Czesławowi Kiszczakowi, któremu jednak nie udało się tego dokonać: OKP zawarł bowiem porozumienie z dotychczasowymi przybudówkami PZPR. W efekcie nowym premierem został Tadeusz Mazowiecki (24 sierpnia 1989 roku). Nowy rząd miał charakter koalicyjny. Na czele czterech ministerstw stali członkowie PZPR (np. resort obrony objął Florian Siwicki, a ministerstwo spraw wewnętrznych gen. Czesław Kiszczak).

1989 Rząd Tadeusza Mazowieckiego. Link:

<https://www.youtube.com/watch?v=LFRMgnYcY6I>

Praca domowa:

W jednej pracy pisemnej zawrzyj ROZBUDOWANE odpowiedzi na następujące pytania:

Omów cele i etapy transformacji ustrojowej (przejścia z systemu komunistycznego do demokratycznego) od rozmów Okrągłego Stołu do wyboru Tadeusza Mazowieckiego na urząd premiera. Korzystaj z powyższego tekstu e-lekcji, podręcznika i innych źródeł. W pracy uwzględnij odpowiedzi na poniższe pytania.

1. Dlaczego doszło do rozmów Okrągłego Stołu.
2. Dlaczego komuniści dopuścili do władzy obóz Solidarności?
3. Dlaczego zgodzono się (zgodzili się polscy komuniści i obóz Solidarności) na przywrócenie urzędu prezydenta i wybór jedyne kandydata, czyli przedstawiciela komunistów – Wojciecha Jaruzelskiego.
4. Dlaczego polscy komuniści zagwarantowali sobie w przyszłym Sejmie 65% miejsc, a mimo to obóz Solidarności podjął, jak się później okazało zwycięską walkę, o pozostałe 35% miejsc.
5. Czemu miał służyć pomysł „wasz prezydent, nasz premier”.

Termin oddania pracy: 14.05.2020 godz. 15⁰⁰.

Zdjęcie pracy wykonanej w zeszycie przedmiotowym lub w postaci komputerowej – elektronicznej - pliku dokumentu tekstowego zapisanego w postaci PDF proszę przesłać na adres czajkazspipow@wp.pl w temacie wiadomości wpisując: klasa, nazwisko, imię i nr z dziennika.

Ewentualny kontakt-pytania przez naszą grupę na Messenger.